

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«_____» червня 2022 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

Тема: «Облік і аналіз витрат банківської установи»

Виконала: Наталія ЛЮБЧЕНКО

Керівник: доктор економічних наук, професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - д. е. н. професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

другий розділ - д. е. н. професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Нормоконтролер: к.е.н., професор Зоряна МОКРИНСЬКА

Київ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«16» травня 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання випускної роботи

здобувача вищої освіти ЛЮБЧЕНКО Наталії Юріївни

(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема випускної роботи «Облік і аналіз витрат банківської установи» затверджена наказом ректора від №

2. Термін виконання роботи: з 23. 05. 2022 до 19. 06. 2022.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи банку, первинні документи, облікові реєстри, фінансова, податкова, статистична звітність АБ «Укргазбанк»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ВИТРАТ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

1.1. Витрати банківської установи як об'єкт обліку і аналізу

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу витрат банківської установи

1.3. Організація та задачі обліку і аналізу витрат банківської установи в умовах АБ «Укргазбанк»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ ВИТРАТ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ АБ «Укргазбанк»

2.1. Документальне оформлення операцій нарахування витрат банківської установи та їх облік

2.2. Відображення витрат банківської установи у фінансовій, податковій і статистичній звітності

2.3. Аналіз витрат та напрями удосконалення обліково-інформаційної системи банківської установи

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Витрати банківської установи як об'єкт обліку і аналізу. ЛИСТ 2. Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу витрат банківської установи. ЛИСТ 3. Організація та задачі обліку і аналізу витрат банківської установи в умовах АБ «Укргазбанк». ЛИСТ 4. Документальне оформлення операцій нарахування витрат банківської установи та їх облік. ЛИСТ. 5. Відображення витрат банківської установи у фінансовій, податковій і статистичній звітності. ЛИСТ. 6. Аналіз витрат та напрями удосконалення обліково-інформаційної системи банківської установи

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу випускної роботи та надання його керівнику	23.05.2022 – 29.05.2022	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу випускної роботи і надання його керівнику	30.05.2022 – 05.06.2022	
3	1. Узгодження випускної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на випускну роботу. 4. Підготовка виступу.	06.06.2022 – 08.06.2022	
4	1. Переплетення випускної роботи. 2. Подання випускної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	09.06.2022 – 10.06.2022	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	<u>КОНСУЛЬТАНТ</u> (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		
РОЗДІЛ 2	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		

8. Дата видачі завдання: «16» травня 2022 р.

Керівник випускної роботи _____ Оксана ЯРОШЕВСЬКА

(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Наталія ЛЮБЧЕНКО

(підпис здобувача)

ВСТУП

Актуальність роботи. Сьогодні банки в силу специфіки своєї діяльності займають особливе місце в ринковій економіці і, перебуваючи в тісному контакті з усіма її ланками, справляють значний вплив на розвиток суспільства та економіки.

Аналіз банківської діяльності – це система накопичених спеціальних знань, пов'язаних з вивченням комплексного розвитку, обґрунтуванням планів і управлінських рішень, контролем за їх виконанням, оцінкою результатів, а також пошуком можливих резервів підвищення ефективності діяльності банку.

Суть ефективності залежить від отриманого ефекту діяльності який має бути вище витрат. Одним із ефектів діяльності банку є прибуток, який характеризує стабільність кредитної установи. Він є джерелом поповнення банківських резервів, підстава для оплати дивіденди акціонери також заохочує персонал та керівництво банку до розширення операції, скорочення витрати, збільшення доходів і якість послуг.

Функціонування будь-якого банку та його успішна діяльність залежить від вміння приймати рішення, які дозволяють банку забезпечити належний рівень ліквідності, прибутку та захист від негативного впливу банківських ризиків. За сучасних умов розвитку банківської справи головним завданням є пошук реальних шляхів мінімізації ризиків та отримання достатнього прибутку для порятунку вкладників та підтримки життєздатності банку на належному рівні.

Аналіз витрат українських банків є необхідним елементом, який дозволяє ефективно побудувати стратегію ефективного управління в майбутньому, а також зробити висновки про масштаби операцій, основні види діяльності, участь банків у формуванні податкових надходжень.

Основи управління прибутком банку широко представлені в економічній літературі та працях І. Ансоффа, І. А. Бланка, А. Г. Грязнова, Л.М. Красуня, Л.

П. Кролевецька , О. І. Лаврушин , П. Роуз , І. Шумпетер , М. Ерхардт , А. М. Герасимович , І. М. Парасій-Вергуненко , В. М. Кочетков та багато інших.

Актуальність теми даної роботи визначається тим, що прибутковість та ефективність банків є основними складовими процесу формування фінансово стійкої банківської системи, яка відіграє значну роль у русі економіки України шляхом ринкових реформ. Дослідження сутності витрат банківської установи як основного фактора впливу на обсяг отриманого банком прибутку необхідна умова покращення системи їх обліку , аналізу та управління .

Метою випускної роботи є опрацювання теоретико-практичних засад обліку та аналізу, та на їх підставі сформувані комплексне уявлення про стан і перспективи використання витрат банківської установи.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки наступних **завдань**:

- дослідити витрати банківської установи;
- визначити нормативно-правове регулювання витрат банківської установи;
- розглянути організацію та задачі витрат АБ «Укргазбанк»;
- розглянути документальне оформлення операцій нарахування витрат;
- дослідити відображення витрат у різних звітностях банківської установи;
- визначити напрями удосконалення системи банківської установи;
- зробити певні висновки.

Об'єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку та аналізу витрат банківської установи.

Предметом дослідження є комплекс теоретико-методологічних і науково-практичних аспектів обліку та аналізу витрат АБ «Укргазбанку».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти НБУ, праці різних науковців у сфері фінансового планування та прогнозування, матеріали річних фінансових звітів АБ «Укргазбанк».

Практичне значення одержаних результатів. Результати роботи полягають в тому, що окремі практичні аспекти і пропозиції можуть бути використанні для ефективного управління комерційним банком

Структура, зміст та обсяг випускної роботи. Випускна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст випускної роботи розміщено на 65 сторінках друкованого тексту, у тому числі 7 таблиць, 1 рисунка та 8 додатків на 19 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 43 найменувань і подано на 5 сторінках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акціонерний банк «УКРГАЗБАНК» URL: <https://www.ukrgasbank.com/> (дата звернення: 01.06.2022)
2. Аналітичний та синтетичний облік в банках URL: <https://studfile.net/preview/9279081/page:11//> (дата звернення: 01.06.2022)
3. Все про бухгалтерський облік. Газета. URL: <https://www.vobu.ua/>
4. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Наказ Міністерства юстицій України від 25.06.0211 № 790/19528 URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/postanovi/pro-zatverdzena-instrukcii-pro-vedenna-kasovih-operacii-bankami-v-ukraini (дата звернення 04.05.2022)
5. Інструкція про порядок відображення в бухгалтерському обліку банками України поточних і відстрочених податкових активів та податкових зобов'язань: Затверджено Постановою Правління НБУ від 17.03.2009 № 140 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-09#Text> (дата звернення 04.05.2022)
6. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, Затвердженою Постановою Правління НБУ від 24.10.2011 № 373 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0034500-18#Text> (дата звертання 04.05.2020)
7. Карпенко Г . В. Шляхи удосконалення фінансового стан у підприємства. *Економіка держави* . 2010 . №1 . С . 61-62.
8. Коваленко В. Науково-методологічні основи фінансової стабільності системи та індикатори її оцінки. *Фінанси України*. 2008. № 7. С. 111–122.
9. Корпанюк Т. М., Марченко С. О. Правила обліку нарахування доходів і витрат комерційних банків України. *Науковий вісник*. 2017. №13. С. 132-135.
10. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. С. 279 - 284.

11. Матвієнко О.С. Шляхи підвищення прибутковості банківської діяльності в Україні. *Економічні науки. «Молодий вчений»* № 6 (09) - 2014 р. С.169 – 171.
12. Марченко К.А. Управління доходами комерційного банку: сутність та особливості. *Економіка та підприємництво*. - 2018. - № 4. - С. 201-205. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_4_29 (дата звернення: 15.05.2022)
13. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
14. МСБО 10 «Події після звітного періоду» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024#Text
15. МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність» URL: <https://zakon.help/article/mizhnarodnii-standart-buhgalterskogo-obliku-34/>
16. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 12.03.2012 № 929_010 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text
17. Наказ 28.01.2016 № 21 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 січня 2016 р. за № 159/28289 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>.
18. Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. URL: <https://bukhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>
20. Н.Ю. Єршова, Є.О. Черкасова. Дослідження особливостей організації обліку та обліку доходів і витрат банку. *Вісник*. С.132-139
21. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
22. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.sfs.gov.ua/>
23. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності. Київ : КНЕУ, 2013. С - 347

24. Податковий кодекс України: від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 16.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.05.2022).

25. Положення про порядок створення і державну реєстрацію банків, відкриття їхніх філій, представництв, відділень затверджене ПП НБУ від 31.08.01 за № 375 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0906-01#Text> (дата звернення 10.05.2022)

26. Постанова 04.07.2018 № 75 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>

27. Постанова 24.10.2011 № 373 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2011 р. за № 1288/20026 «Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text> (дата звернення: 20.05.2022).

28. Постанова 24.10.2011 № 373 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2011 р. за № 1288/20026 «Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>.

29. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України: Затверджено Постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255 URL:

30. Про банки і банківську діяльність: Закон України від №2182-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 10.05.2022)

31. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 01.07.2021)

32. Про воєнний стан в Україні: Закон України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення 04.05.2022)

33. Про затвердження Правил бухгалтерського обліку процентних та комісійних доходів і витрат банків та внесення змін і доповнень до окремих нормативних актів Національного банку України URL: <https://bit.ly/2TIgEco> (дата звернення: 29.05.2022).

34. Про складання та подання фінансової звітності під час дії воєнного стану: постановою Правління Національного банку України від 7 березня 2022 року № 41 URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_07032022_41 (дата звернення 04.05.2022)

35. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо розрахунку ефективної ставки відсотка за фінансовими інструментами в банках України: Затверджено Постановою Правління НБУ 01.06.2011 № 171 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-11#Text> (дата звернення 04.05.2022)

36. ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК "УКРГАЗБАНК" URL: <https://clarity-project.info/edr/23697280>

37. Річна інформація АБ «УКРГАЗБАНК» URL: https://ukrgasbank.com/upload/file/information_items_property_26045.docx

38. Рудницька О. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств. *Вісник*. 2009. № 639. С. 132–138.

39. Студентська бібліотека «Букліб». Економіка підприємства. Оборотні кошти. 2022 URL: <https://buklib.net/books/32971/>

40. Фінансова звітність АБ "УКРГАЗБАНК" за 2018 рік "МСФЗ" URL: <https://www.ukrgasbank.com/upload/financial%20statements5751.pdf>

41. Фінансова звітність АБ "УКРГАЗБАНК" за 2019 рік "МСФЗ" URL: <https://www.ukrgasbank.com/upload/19%20UGB%20UKR%20IFRS%20financial%20statements.pdf>

42. Фінансова звітність АБ "УКРГАЗБАНК" за 2020 рік "МСФЗ" URL:
<https://www.ukrgasbank.com/upload/20%20UGB%20-%20UKR%20IFRS%20financial%20statements.pdf>

43. Юрків Н., Дубровін О. Взаємозв'язок стану банківської системи і забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки. *Стратегічні пріоритети*. 2016. № 1 (38). С. 56–61.